

Sygn. akt VII U 1199/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alicja Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2013 r. w Gdańsku

sprawy K. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o datę wypłaty świadczenia

na skutek odwołania K. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 12 marca 2013 r. nr (...) - (...)

oddala odwołanie.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 1199/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. H. uchylecia decyzji z dnia 13 października 2011r. w części , w jakiej decyzja ta zawieszta na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego , którego dotyczy orzeczenie Trybunału. W wyroku z dnia 13 listopada 2012r. , który został ogłoszony w dzienniku ustaw z 2012r. poz. 1285 w dniu 22 listopada 2012r. , Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych z decyzji przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. tzw. ustawy zmieniającej w zw. z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i nakazanie organowi rentowemu wypłaty emerytury zgodnie z wnioskiem za okres od 1 października 2011 do 21 listopada 2012r. wraz z odsetkami , wskazując na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. , w świetle którego przyczyna wstrzymania wypłaty świadczenia nigdy nie istniała.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona K. H. , urodzona (...), w dniu 30 września 2008r wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 17 października 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej od dnia 01 września 2008r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek , prawo do emerytury. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną .

Na wniosek ubezpieczonej , decyzją z dnia 27 marca 2009r. organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę świadczenia od 1 lutego 2009r .

Decyzją z dnia 13 października 2011 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r. na podstawie art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726).

Od powyższej decyzji ubezpieczona nie złożyła odwołania.

W dniu 30 listopada 2012r. powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. ubezpieczona wniosła o wypłatę zawieszony emerytury wraz z odsetkami .

Decyzją z dnia 7 lutego 2013r. pozwany wznowił wypłatę świadczenia od dnia 22 listopada 2012r.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 12 marca 2013r. pozwany odmówił ubezpieczonej uchylecia decyzji z dnia 04 października 2011r. w części , w jakiej decyzja ta zawiesza na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

Dowód : akta emerytalne : k. 1 wniosek , k. 48 decyzja z dnia 17.10.2008r. ,k. 49 –wniosek ,k. 60 –decyzja z dnia 27.03.2009r. , k. 105 -decyzja z dnia 13 .10.2011r. ,k. 123 wniosek , k.130 decyzja z dnia 7.02.2013r, k. 139 decyzja z dnia 12.03.2013r.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie sygn. Akt 2K/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W punkcie 9 uzasadnienia wyroku Trybunał Konstytucyjny określił jego skutki podając, że art. 28 ustawy zmieniającej z

16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. (**tj. od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.**), bez konieczności rozwiązania stosunku pracy utraci moc z chwila ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw. Przedmiotowe orzeczenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r. pod. poz. 1285.

Powyższy stan faktyczny, który był niesporny w sprawie, Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach emerytalnych, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw, aby je kwestionować z urzędu.

Przedmiotem oceny Sądu była jedynie prawidłowość wydania przez organ rentowy decyzji odmawiającej ubezpieczonej uchylenia decyzji z dnia 13 października 2011r. w części w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. , wobec jej wznowienia od dnia 22 listopada 2012r.

Dla porządku jedynie wskazać należy, iż w niniejszej sprawie wniosek ubezpieczonej o wypłatę świadczenia emerytalnego zawieszono na podstawie przepisu uznanego następnie przez Trybunał Konstytucyjny cytowanym wyżej wyrokiem z dnia 13 lutego 2012r. za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej , stanowił w istocie skargę o wznowienie postępowania administracyjnego zakończoną prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 13 października 2011r. w przedmiocie zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego ubezpieczonej od dnia 01 października 2011r. . Skarga ta znajduje oparcie w art. 272 § 1 i 2 k.p.a. jako podstawa wzruszenia prawomocnej decyzji organu rentowego i w konsekwencji , w przypadku uznania zasadności wznowienia, podjęcia wypłaty wstecz za okres zawieszenia tj. co do świadczeń przypadających za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Art. 272. stanowi zaś : § 1. Można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

§ 2. W sytuacji określonej w § 1 skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie sądowe nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu.

Okoliczności tej ,w ocenie sądu rozpoznającego odwołanie, w żadnym zakresie nie należy pomijać, albowiem aczkolwiek przesłanki wznowienia postępowania mają swe źródło w przepisach postępowania administracyjnego, a wady decyzji związane z naruszeniem procedury postępowania administracyjnego nie podlegają co do zasady ocenie w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych , jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy rzutują na ustalenie czy i od jakiej daty strona ma prawo do wypłaty emerytury zawieszonoj na podstawie uznanego za niezgodny z konstytucją przepisu , czyli pośrednio wpływa na ocenę merytoryczną prawidłowości wydanej decyzji, która podlega kontroli sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Co prawda przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998r. (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), zawierają de facto samodzielną podstawę dokonania zmiany prawomocnej decyzji organu rentowego orzekającej o prawie do świadczenia lub jego wysokości vide : art. 114 ust. 1, jednakże konsekwencją uwzględnienia nowych okoliczności jest wydanie decyzji i ponowne ustalenie prawa lub wysokości z datą powzięcia informacji o okoliczności uzasadniającej ponowne ustalenie. Takie zresztą stanowisko organ rentowy ujawnia się w decyzjach podejmujących wypłatę świadczeń emerytalnych od dnia 22 listopada 2012r. tj. od daty ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego , podczas gdy konsekwencją weryfikacji decyzji -w oparciu o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego eliminujące z obrotu prawnego przepis uznany za niezgodny z Konstytucją- jest konieczność uwzględnienia zmiany stanu prawnego, od dnia wydania decyzji na podstawie przepisu , którego zgodność z Konstytucją zakwestionował Trybunał Konstytucyjny.

W niniejszej sprawie jednakże okoliczność ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie sądu, albowiem Sąd Okręgowy mając na uwadze fakt, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 ma określony zakres podmiotowo – przedmiotowy, stanął na stanowisku, iż w kontekście daty przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury tj. **od dnia 1 września 2008r.** w stosunku do ubezpieczonej wyrok Trybunału Konstytucyjnego, na który powołuje się we wniosku i w odwołaniu, nie ma zastosowania, bowiem ubezpieczona nie znajduje się w katalogu podmiotów, do których powyższy wyrok ma zastosowanie.

Artykuł 103 a ustawy dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadzony art. 28 w związku z art. 6 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r., zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego, nie znajduje zastosowania wyłącznie do osób, które korzystały z wcześniejszej możliwości nabycia prawa do emerytury, nabywając to prawo w okresie od 08 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. bez konieczności uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zawartym w uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z dniem 16 grudnia 2010r. spowodowało, że osoby które już skutecznie nabyły i realizowały prawo do emerytury w okresie od 08 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby nadal pobierać od 01 października 2011r. emeryturę. Podsumowując, Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż dokonana przez ustawodawcę zmiana polegająca na dodaniu do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103 a reguluje de facto niezwykle ważną z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury kwestię, jaką jest treść ryzyka emerytalnego. W tym kontekście, jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny, jeśli ubezpieczony już raz skutecznie spełnił warunki do przyznania prawa do emerytury, to niedopuszczalne jest - z punktu widzenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i do stanowionego przez nie prawa – nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury.

W okolicznościach niniejszej sprawy bez znaczenia pozostaje fakt podjęcia przez organ rentowy wypłaty emerytury ubezpieczonej po zmianie stanu prawnego albowiem w przypadku ubezpieczonej treścią ryzyka emerytalnego nadal objęty był warunek rozwiązania stosunku pracy obowiązujący w dacie przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury tj. od dnia 1 września 2008r. Podjęcie wypłaty było bowiem jedynie konsekwencją zastosowania się przez organ rentowy do obowiązującego w dacie wniosku stanu prawnego tj. uchylenia art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dniem 08 stycznia 2009r. Okoliczność ta pozostawała jednakże bez wpływu na treść ryzyka emerytalnego, jakiemu była poddana ubezpieczona występując we wrześniu 2008r. z wnioskiem o emeryturę i uzyskując to prawo od 01 września 2008r., którego to ryzyka była w pełni świadoma. Godzi się w tym miejscu przytoczyć stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku z dnia 13 listopada 2012r., iż rozpatrywana sprawa (tj. badanie zgodności z konstytucją zakwestionowanych przepisów) nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Trybunał, jak wyjaśnił, nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury, lecz zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały już ustalone i zrealizowane prawo do emerytury tj. nie były objęte ryzykiem rozwiązania stosunku pracy, a prawo do emerytury uzależnione było jedynie od osiągnięcia wymaganego wieku i stażu ubezpieczeniowego.

Ubezpieczona w kontekście niespornego stanu faktycznego bezsprzecznie nie mieści się w kategorii osób, do których wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma zastosowanie, zatem orzeczenie to nie może stanowić w stosunku do ubezpieczonej podstawy do wypłaty zawieszony emerytury za wnioskowany okres.

Brak zatem podstaw, w ocenie Sądu Okręgowego, do zmiany zaskarżonej decyzji w kierunku postulowanym przez ubezpieczoną, co mając na uwadze na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przywołanych przepisów uzasadnia orzeczenie jak w sentencji orzeczenia.

SSO Elżbieta Zabrocka